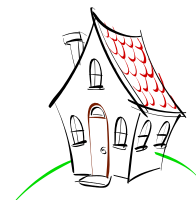

Information till dig som vill installera värmepumpsanläggning

Att göra en anmälan eller ansökan om tillstånd

- **Innan du installerar** en värmepumpsanläggning måste du, beroende på var din fastighet ligger, antingen **göra en anmälan eller söka tillstånd** hos Bygg- och miljönämnden. Ligger din fastighet inom kommunalt vattenskyddsområde ställs högre krav och då krävs en ansökan om tillstånd. Du använder samma blankett.
- Anmälan/ansökan ska lämnas in **minst 6 veckor** före planerad anläggningsstart. Du måste **alltid avvakta ett skriftligt beslut** (medgivande eller tillstånd) från bygg- och miljönämnden innan du får påbörja arbetet. Avgift för handläggning tas ut även om ansökan avslås.
- Att inrätta en värmepumpsanläggning utan att först ha gjort en anmälan eller inom kommunalt vattenskyddsområde utan att ha fått tillstånd är olagligt. Dessutom är det förenat med en miljöstraffavgift på 1000 respektive 3000 kronor. Villkoren i tillståndsbeslutet måste följas.
- Om du efter att ha gjort en anmälan börjar anläggningsarbetet utan att ha fått ett medgivande från bygg- och miljönämnden kan du kanske bli tvungen att flytta hålet/värmeslingan. Att påbörja anläggandet (utan att ha fått ett medgivande) tidigare än sex veckor efter att du lämnat in din anmälan är olagligt och medför åtalansmälan.

Strandskyddsdispens

- När du gör din anmälan om inrättande av värmepumpsanläggning **kan strandskyddsdispens krävas** om din fastighet ligger nära något vattendrag. Strandskyddsområdena inom kommunen är för närvarande **300 meter** vid Klacksörarna, Prästgrundet, Stålnäset, Åsbacka, Stenö-Lilljungfrun-Enskär, Axmar naturreservat och Tupparna och **100 meter** vid övriga sjöar och vattendrag. Kontakta bygg- och miljöförvaltningen om din fastighet ligger inom dessa avstånd till vatten. Det finns det en särskild blankett för strandskyddsdispens som skickas/lämnas in till Bygg- och miljönämnden.
- Fastigheter som ligger inom kommunalt vattenskyddsområde behöver inte ansöka särskilt om strandskyddsdispens utan den bedömningen ingår då i tillståndsprövningen för värmepumpsanläggningen.

Att fylla i blanketten

- För att förkorta handläggningstiden, se till att samtliga uppgifter är rätt ifyllda. Ta gärna hjälp av den entreprenör som ska installera värmepumpen.
- En skalenlig karta/situationsplan ska lämnas tillsammans med ansökan, gärna i skala 1:400. Kartunderlag kan erhållas från Plan- och GIS-enheten, Söderhamns kommun. Kartan ska visa byggnader, fastighetsgränser, vägar, borrhål eller jord-/vattenvärmeledning. Alla enskilda avloppsanläggningar inom 50 m från planerat borrhål och alla vattentäkter inom 100 m från den planerade värmepumpsanläggningen ska ritas in på kartan. Detta för att näraliggande avloppsanläggningar kan förorena grundvattnet via borrhålet och näraliggande vattentäkter kan påverkas, t ex grumlas, av energibrunnen om de får kontakt med varandra.

- Om anläggningen placeras på annans fastighet ska grannavtal eller servitut bifogas ansökan.

Värmepump inom skyddsområde för kommunala vattentäkter

I de fall värmepumpsanläggning får installeras inom vattenskyddsområden är kraven på försiktighetsåtgärder extra omfattande. Söderhamn kommun har särskilda riktlinjer för prövning av ansökan om tillstånd för värmepump. Vid prövningen skickas remiss till Söderhamn NÅRA för yttrande, vilket kan göra att handläggningstiden förlängs. Om Du vill ta del av riktlinjerna eller ha information om skyddsområden för vattentäkter kan Du ta kontakt med bygg- och miljöförvaltningen, Söderhamns kommun.

Avstånd till dricksvattentäkter och energibrunnar

Marken runt kollektorslangen kommer att kylas ner varför det är viktigt att inte lägga kollektorslangen så nära vattenledningar att det finns risk för att vattenledningen fryser sönder. Mellan jordvärmeanläggning samt ledningar som innehåller köldbärare till/från värmepumpen och enskild bergborrad/grävd vattentäkt kan det på den egna fastigheten vara svårt att få ut något längre skyddsavstånd när vattentäkten finns på tomten. Se till att Du lämnar in en anmälan/ansökan med ett förslag där Du har mesta möjliga skyddsavstånd.

Tänk på att huvudansvaret för att skydda närliggande dricksvattentäkter och för att ersätta eventuell skada ligger på Dig som har en värmepumpsanläggning.

Avstånd till enskild avloppsanläggning

Det är bra om det går att hålla minst 10 meter till avloppsledning. Kollektorslangen kyler ner marken runtomkring, vilket gör att det finns risk för att avloppsledningen fryser sönder om den ligger för nära. Det finns då en risk att avloppsvatten rinner ner i borrhålet och förorenar grundvattnet.

Ytjordvärme

Det är viktigt att kollektorslangen ligger på rätt djup och med rätt avstånd mellan slingorna för att få ut rätt effekt och för att undvika problem med tjälskott. Ligger kollektorslangen för ytligt finns det risk att den fryser sönder och att köldbärarvätskan rinner ut. Det är rätt vanligt med skador på kollektorslangen i samband med grävarbeten. Tänk på att märka ut slangen och att upprätta en slangkarta så att så att framtida grävningsarbeten kan utföras utan att anläggningen skadas.

Ytvattenvärme

Ytvattenvärme kallas även sjövärme, havsvärme eller grundvattenvärme.

Vid nedläggning av kollektorslang på sjö- eller havsbotten är bottenförankringen väldigt viktig, kollektorslangen förses med tyngder så att den inte flyter upp. Ju djupare ner slangen ligger desto mindre är risken för skador. Övergången från mark till vatten är en annan känslig punkt då det finns risk för påverkan på kollektorerna vid isbildning och islossning. Det finns även risk för att kollektorn skadas av ankare och fiskeredskap. Det är därför viktigt att kollektorslangen märks ut tydligt och är väl förankrad i botten. Det är även viktigt att relationsritningar upprättas.

Vid nedläggningen av kollektorslangen finns det risk för att vattnet grumlas. Grumlingen kan påverka känslig fauna/flora samt påverka lek- och uppväxtområden för fisk.

Kemikalier

- Köldmediet som finns inne i värmepumpen, kan vara skadligt för miljön då det bidrar till växthuseffekten om det läcker ut. Enbart godkända köldmedier får användas.
- Vätskan som överför värme från berg, mark eller vatten till värmepumpen kallas köldbärare. SGU och Naturvårdsverket rekommenderar etanol som frostskyddsvätska. Etanol är biologiskt nedbrytbart, men kan vid läckage i närheten av dricksvattenbrunnar leda till smak- och luktförändringar i dricksvattnet.

Avgifter

- För att täcka kostnader för handläggning av ansökan tas avgift ut enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige. I normalfallet tas avgift ut för två timmars handläggningstid i anmälningsärenden.

Gammal oljetank

- Om fastigheten har en oljecistern som ska tas eller har tagits ur bruk så finns vissa bestämmelser. Cistern och rörledning som tas ur bruk ska tömmas och rengöras. Påfyllningsrör och avluftningsledning ska tas bort så att cisternen inte fylls på igen av misstag. Cisternen bör helst avlägsnas eller fyllas med sand.
- När cistern tas ur bruk ska detta anmälas till bygg- och miljöförvaltningen. Blankett "Anmälan om cistern och rörledningar som varaktigt tas ur bruk" finns att hämta på internet. Blankett kan även fås från bygg- och miljöförvaltningen.

Övrig information

- Ta gärna kontakt med Söderhamns kommuns energirådgivare för upplysning om till exempel olika typer av uppvärmningssystem och värmepumpar.
- Innan grävning och borrhning är det viktigt att kontrollera närhet till dräneringar, kablar, vatten och avloppsledningar.
- Tänk på att vid byte av värmesystem kan ventilationen förändras och i vissa fall kan det innebära risk för fuktskador.
- Tänk på att ha täta rörgenomföringar in till huset i områden med höga markradonvärden.
- Se till att du får protokoll från kollektorns provtryckning samt överskådliga och bra drifts- och säkerhetsinstruktioner för värmepumpsanläggningen av värmepumpsinstallatören.

Slutligen:

Tänk på att det alltid är Du som fastighetsägare som är ytterst ansvarig för att försiktighetsåtgärder vidtas.

